

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 557

Archeologienota
Hoegaarden, Altenaken
Uitbreiding van een bedrijfshal

Deel 2: Programma van Maatregelen

Hanne De Langhe & Petra Driesen
Januari 2018

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden kon een vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek (2017L213) uitgevoerd worden voor het volledige terrein, kadastraal gekend als Hoegaarden, afd. 1, sectie L, percelen 140D en 149B, en gelegen op het bedrijventerrein Altenaken in Hoegaarden.

Op basis van het bureauonderzoek was het mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Daarom wordt bijkomend vooronderzoek niet aanbevolen.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Vermits het terrein in het verleden steeds ten oosten lag van de vallei van de Grote Gete, op ca. 30 à 70 m afstand van de Pa(a)nhuisbeek en haar zijgeulen, en dus topografisch in een gunstige positie gelegen was binnen de gradiëntzone, is het potentieel op het aantreffen van prehistorische artefactensites in principe hoog. Bovendien zijn in de omgeving enkele CAI locaties gekend die dateren uit de prehistorische periode. Het potentieel op het aantreffen van paleolithische sites is laag vermits er geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van paleobodems in de omgeving.

In de CAI zijn ook geen aanwijzingen te vinden voor de aanwezigheid van (proto-)historische sites op of in de onmiddellijke omgeving van het terrein. Wel zijn in de ruimere omgeving (≥ 500 m) verschillende CAI locaties gekend die vnl. dateren uit de Romeinse periode, maar ook uit de middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd. De vondst van een Romeinse villa op ca. 500 m afstand van het terrein, op de andere oever van de Grote Gete, springt hierbij in het oog. In principe kan het archeologisch potentieel van het terrein dan ook als matig tot hoog worden ingeschat, met de nadruk op sites uit de Romeinse periode.

Vermits de kans groot is dat het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief inmiddels grotendeels of volledig verstoord / vergraven is, kan het archeologisch potentieel zowel voor prehistorische artefactensites als voor (proto-)historische sites naar laag bijgesteld worden.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in deel 2: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een ca. 9,241 ha groot terrein, kadastraal gekend als Hoegaarden, afd. 1, sectie L, percelen 140D en 149B, en gelegen op het bedrijventerrein Altenaken in Hoegaarden, de uitbreiding van een bestaande bedrijfshal met omgevingsaanleg (*BIJLAGE 4*). Alvorens deze werken van start gaan worden een aantal bomen in het noordoosten van het terrein gerooid en worden bestaande verhardingen opgebroken.

Voor het rooien van de bomen kan een maximale verstoringsdiepte van 1,5 m onder het maaiveld verwacht worden. De opbraak van bestaande verhardingen (ca. 34 500 m²) zal vermoedelijk verstoringen veroorzaken tot op een diepte van ca. 60 cm onder het maaiveld.

De huidige bedrijfshal (ca. 17 984 m²) zal uitgebreid worden over een oppervlakte van ca. 25 177 m² (totale oppervlakte: ca. 43 161 m²). Een plaatselijke verstoringsdiepte van ca. 20 m onder het maaiveld kan hiervoor aangenomen worden voor de aanleg van een palenfundering. Voor 2 gebouwen ten noorden en ten oosten van de bedrijfshal (respectievelijk 300 m² en 200 m²) kan een gelijkaardige maximale verstoring verwacht worden.

Over een oppervlakte van ca. 35 304 m² worden rondom de bedrijfshal verhardingen en overdekte laad- en loskades (shed) aangelegd. Gezien onder deze verhardingen en de laad-en loskades nutsleidingen en riolering aangelegd worden, kan er ter hoogte van deze zone uitgegaan worden van een verstoringdiepte tot op maximaal ca. 4 m onder het huidige maaiveld. De exacte ligging van de leidingen was bij de opmaak van de archeologienota nog niet gekend. Ook op perceel 149B in het zuiden van het terrein zullen ondergronds werken gebeuren om aansluitingen aan de waterzuivering te doen. Ook de exacte positionering van de werken binnen dit perceel is nog niet gekend.

Voor een groenzone in het noorden van het terrein worden geen bijkomende afgravingen voorzien.

Bovenstaande bodemingrepen zullen diepgaande verstoringen veroorzaken van minimaal 4 m en maximaal ca. 10 m over het volledige onderzoeksterrein. Indien een archeologisch bodemarchief nog aanwezig zou zijn, zou dit uiteraard vergraven worden.

Aangezien het terrein in het verleden echter reeds grootschalig vergraven is, worden geen intacte archeologische waarden meer op het terrein verwacht en is de impact van de werken minimaal of zelfs onbestaande voor het volledige onderzoeksterrein.

1.4 Conclusie

Ondanks het feit dat het terrein aanvankelijk over een potentieel waardevol archeologisch bodemarchief beschikte, wees het bureauonderzoek uit dat dit inmiddels naar alle waarschijnlijkheid vergraven is over het volledige terrein vanwege (sub-)recente verstoringen.

Het potentieel op kenniswinst bij de uitvoer van een archeologisch vervolgonderzoek is dan ook gering. De kosten van zulk onderzoek wegen bovendien niet op tegen de baten. Daarom wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek aanbevolen. Een *Programma van Maatregelen* werd dan ook niet opgemaakt.

Dit neemt niet weg dat de aannemer/uitvoerder van de werken gehouden is aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

ANTROP, M., P. DE MAEYER, C. VANDERMOTTEN, M. BEYAERT, E.A. (2006), *België in Kaart. De evolutie van het landschap in drie eeuwen cartografie*, 59.

BAEYENS L. & DUDAL (1958), *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Tienen 104E*.

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

DEEBEN, J. & E. RENSINK (2005) Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al.(eds.), *De steentijd van Nederland (Archeologie 11/12)*: 171-199.

DE GEYTER G. (2001), *Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest, Kaartblad 32: Leuven*, Brussel.

GOOSSENS E. (2007), *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 32:Leuven*, Leuven.

KEMPENEERS P. (s.d.), *Hoegaardse Plaatsnamen*.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHOEVEN M., G.R. ELLENKAMP & D.M.G KEIJERS. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport* 1951, 87 en 101.

Websites:

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroenderfgoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/thesaurus>

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Hoegaarden_\(gemeente\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Hoegaarden_(gemeente))

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

